

Keď sa veci samé od seba nevyriešia

Boli sme na dvoch veľkých protestoch európskych poľnohospodárov a potravinárov - v Bruseli 18. decembra 2025 a v Štrasburgu 20. januára 2026. Boli to dni, ktoré jasne ukázali jednu zásadnú pravdu: keď ide o kľúčové rozhodnutia, jednota nie je fráza, ale rozhodujúca sila. A cítiť to bolo aj v Bruseli aj v Štrasburgu.

Áno, v oboch európskych politicky dôležitých metropolách sme neboli až tak viditeľní ako napríklad tisíce talianskych alebo francúzskych protestujúcich. Ich zelené veľké balóny alebo stovky žltých zimných kabátov priam dominovali v dlhom špalieri pochodujúcich protestujúcich. Pre nás, skupinu zástupcov slovenských poľnohospodárov a potravinárov, však bolo dôležité do Bruselu a Štrasburgu vycestovať a ukázať spoločný postoj a zásadnú vec: byť na mieste diania priamo osobne a nečakať, kým a či vôbec za nás vybaví veci iní - napríklad žltozelení protestujúci.

Spoločný hlas zaváži

Zúčastnili sme sa protestov preto, lebo veríme, že spoločný hlas má váhu. Protesty proti obchodnej dohode Mercosur neboli len o nesúhlase. Boli dôkazom, že poľnohospodári a potravinári z rôznych krajín, s rôznymi podmienkami, výrobnými tradíciami a historickými súvislosťami ich poľnohospodárskej výroby dokážu vystúpiť ako jeden celok. A práve to prinieslo výsledok. Európsky parlament pod tlakom silného a jednotného hlasu nakoniec 21. januára len deň po proteste v Štrasburgu rozhodol, že obchodnú dohodu Mercosur posunie na preskúmanie Európskemu súdnemu dvoru, aby sa preverilo, či je v súlade so zmluvami Európskej únie.

Ako to teda dopadlo

Rozhodovanie europoslancov v otázke obchodnej dohody Mercosur bolo veľmi tesné: 334 poslancov hlasovalo za postúpenie dohody Európskemu súdnemu dvoru, 324 bolo proti a 11 sa zdržalo. Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora považuje tento verdikt Európskeho parlamentu za mimoriadne dôležitý krok, ktorý môže zabrániť vážnym hospodárskym, environmentálnym a sociálnym škodám na európskom poľnohospodárstve a potravinárstve. Všetky doteraz uskutočnené aktivity vrátane viacerých protestov proti Mercosuru tak mali zmysel. Európski poľnohospodári

a potravinári dokázali nateraz pozastaviť konečné rozhodnutie o dohode, ktorá sa medzi krajinami Mercosur a Európskou komisiou pripravovala 25 rokov. Uvidí sa ale, nakoľko aktuálne rozhodnutie Európskeho parlamentu a uplatňovanie dohody ovplyvní rokovanie lídrov EÚ v Bruseli, ktoré bolo zvolané na 23. januára. Tak či tak – úspech bude aj čiastkový a to ten, že Európsky parlament posielal zmluvu na európsky súd.

Dlhodobá práca

Samozrejme, nemožno tento výsledok pripísať len protestom v Bruseli a Štrasburgu. Každá jedna agropotravinárska samosprávna organizácia v Európskej únii vie, čo všetko lobbying v tak zásadnej veci, ako je obchodná dohoda Mercosur pripravovaná štvrtstoročie a s cieľom vytvoriť najväčšiu zónu voľného obchodu na svete s cca. 700 miliónmi obyvateľov, znamená. Diskusie na národnej a európskej únii idú ruka v ruku s tým, ako sa postupom času európski výrobcovia potravín mobilizovali – či už vo svojich domovských krajinách alebo následne aj na dvoch spomínaných veľkých spoločných protestoch.

Obchodná dohoda Mercosur by nevzbudila toľko mediálnej, odbornej a politickej pozornosti, keby sme každý kričali len za seba.

Dohoda Mercosur nie je len obchodný dokument. Podľa nás v Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komore je aj symbolom otázky, či chce Európska únia chrániť vlastných poľnohospodárov, environmentálne štandardy a bezpečnosť potravín alebo ich obetuje v mene lacnejších dovozov a geopolitických dohôd.

Ak by sme vystupovali rozdrobení – každý zväz, každý sektor za každý štát zvlášť – náš hlas by sa stratil v šume lobistických záujmov. Jednota však prinútila európske inštitúcie aspoň na chvíľu zastaviť sa a počúvať, prečo sú poľnohospodári a potravinári naprieč Európskou úniou rozhorčení.

V rozhodujúcich chvíľach je najväčším rizikom vnútorné trieštenie. Keď sa necháme rozdeliť na „malých a veľkých“, „východ a západ“, „rastlinnú a živočíšnu výrobu“, oslabujeme sami seba. Presne na to mnohí čakajú – že sa nezhodneme, že sa rozhádame, že sa unavíme.

História týchto protestov však ukázala opak: spoločný cieľ dokáže prekryť rozdiely. Nie preto, že by zmizli, ale preto, že v kľúčovom momente nie sú to najdôležitejšie. Aj preto nebolo vôbec dôležité, koľko bolo v protestných zástupoch žltých kabátov, koľko zelených veľkých balónov alebo malých skupín protestujúcich. Naplno to odkryl najmä pohľad z dronu, ktorý ukázal, aká veľká je názorová zhoda v Bruseli a Štrasburgu. Pre nás bolo dôležité, že sme bez váhania vystúpili z komfortnej zóny a pricestovali do Štrasburgu, aby sme trištvrte dňa v mínusových teplotách protestom ukázali, ako veľmi nám záleží na zásadných veciach.

Byť jednotní neznamená, že musíme mať na všetko rovnaký názor, rovnaké žlté kabáty a rovnaký zvuk píšťalky. Znamená to vedieť rozpoznať momenty, keď ide o základné princípy: spravodlivé podmienky na trhu, rovnaké pravidlá pre domácu aj dovážanú produkciu, ochranu poľnohospodárskej práce, vidieka no aj ochranu samotných spotrebiteľov.

A čo ďalej

Výsledok protestov v Bruseli a Štrasburgu je povzbudením, ale aj záväzkom. Ukázali sme, že keď stojíme spolu, vieme meniť tok veľkých rozhodnutí. Zároveň je to pripomienka, že podobné výzvy prídu znovu - v iných podobách, pri iných dohodách, pri iných reformách. Protestom v Bruseli a Štrasburgu sa to určite nekončí. Tém na užšiu diskusiu medzi európskymi výrobcami potravín a európskymi politikmi pribúda. Už len keď sa pozrieme na plány s možným rozšírením Únie o nového člena - Ukrajinu.

Aj preto veríme, ak sme my dnes pomohli našou spoluprácou pri téme Mercosur, zajtra pomôžu naši európski kolegovia nám, poľnohospodárom a potravinárom zo strednej a východnej Európy a spoločne sa nám podarí zvládnuť možné rozšírenie Únie tak, aby dopady najmä na menšie krajiny a ich vlastné agropotravinárstvo boli čo najmenšie.